

institut públic de secundària
Moisés Broggi

PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

0. GESTIÓ DEL DOCUMENT

	<i>Realitzat per:</i>	<i>Revisat per:</i>	<i>Aprovat per:</i>
<i>Nom i cognoms</i>	<i>David Alonso, Carme Balanyà, Aleix Clos, Dolors Dulcet, Ester Martínez, Jaume Pont i Fina Utrillas.</i>	<i>David Alonso</i>	<i>Aleix Clos Marí</i>
<i>Càrrec</i>	<i>Comissió de Convivència 2018-19</i>	<i>Cap d'estudis</i>	<i>Director</i>
<i>Data</i>	<i>16/05/2019</i>	<i>05/06/2019</i>	<i>05/06/2019</i>

Llistat de modificacions		
Nº revisió	Data	Descripció modificació
00	05/06/2019	creació del document
01	12/12/2019	revisió del document

CONTINGUT

1.	Introducció	4
2.	Conceptes clau	6
3.	Tipus de conflictes	10
4.	Especificacions d'aquest document	12
5.	Marc legal	13
6.	Característiques de l'institut Moisés Broggi	15
7.	Principis que orienten l'acció per a la bona convivència	17
8.	Missió, Visió i Valors	18
9.	Objectius generals i específics	20
10.	Tasques de la Comissió de Convivència	21
11.	Projecte de Mediació entre Iguals - Xarxa Activa de Joventut per la Igualtat	23
12.	Protocols d'actuació	31

1. INTRODUCCIÓ

La nostra comunitat educativa decideix crear un dels documents més rellevants: el Projecte de Convivència. Un dels pilars fonamentals de l'institut Moisès Broggi és la creació d'un entorn que afavoreixi i garanteixi el creixement de tot el seu alumnat des del respecte envers un mateix i l'altre, així com la llibertat i la responsabilitat de crear una societat més amable, acollidora i plural.

El nostre Projecte Educatiu, del qual el Projecte de Convivència n'ha de formar part, es basa en la pedagogia de l'estimació i el respecte i és en aquest sentit que es convida a tota la comunitat educativa a establir una comunicació fluïda, sincera i adequada al context de relacions que ajudi a tots els agents implicats, això és alumnat, famílies, professionals i personal administratiu i de serveis de l'Institut a ajudar-se entre tots a ser millors persones i ser actives en pro d'un món millor. En aquest sentit es considera que el Projecte de Convivència ha de tenir la màxima difusió entre tots els membres que formen la comunitat educativa i ha d'estar obert a tots ells. Alhora, és important que tothom qui estigui relacionat en la formació dels joves conegui les activitats que es realitzen al nostre centre educatiu, per tal de treballar en el mateix sentit i reforçar des de l'Institut i la família l'aprenentatge dels alumnes, la maduresa de la seva personalitat així com afavorir la detecció de qualsevol conflicte per tal de resoldre'l.

La nostra comunitat educativa declara unànimement la seva voluntat d'assolir un nivell de violència 0 i és en aquest sentit que busca sempre donar al seu alumnat les eines bàsiques més adequades al seu context i al moment que els ha tocat viure que l'ajudin a conèixer les diferents realitats del seu entorn i alhora l'ajudin a mostrar-se tal com és, acceptant les qualitats i limitacions, tant pròpies com d'aquells qui l'envolten. Per tant aquest és un document viu que es manté ferm en la seva base però que es podrà modificar i/o ampliar en tot allò que ajudi a assolir el seu objecte principal.

Per educar en la convivència caldrà basar-se en les relacions humanes, capacitar les persones per saber trobar allò que ens uneix més que el que ens diferencia, i promoure el coneixement de tots els membres de la comunitat educativa per així establir unes relacions de respecte, atès que aquest coneixement és la base de l'estimació.

Els valors que defineixen l'Institut Moisès Broggi són tots ells pilars i garantia d'una convivència sana, honesta, lliure, valuosa i plural. És per això que estem segurs que la promoció d'aquest projecte afavorirà el creixement de l'alumnat com a principal protagonista de l'Institut. Estem convençuts que creant una cultura que promogui l'elogi de les qualitats i valors que aporten cada un dels agents implicats ens ajudarà a tots a conèixer, aprendre i estimar tots aquells qui formem la comunitat educativa.

2. CONCEPTES CLAU

Tot seguit es presenten alguns dels conceptes clau en el Projecte de Convivència de l'Institut:

13. **Agressió:** *Acció contra l'equilibri, la integritat o els drets d'una persona mitjançant amenaces o atacs.*

14. **Assertivitat:** *És la capacitat d'expressar i defensar les pròpies emocions i idees tot respectant les dels altres.*

15. **Assetjament (bullying):** *Qualsevol forma de maltractament psíquic o físic (verbal, psicològic, social, moral, sexual, ideològic o virtual), sostingut en el temps, definit per la seva freqüència i intencionalitat de causar dany i patiment a un subjecte en concret, que pot ser exercit per un individu o un grup, amb participació passiva o activa de la resta de companys, produït per una desigualtat de poder, generant un canvi de personalitat en la víctima o víctimes (ansietat, descens de l'autoestima, quadres depressius) que dificulten la seva integració en el medi escolar i el desenvolupament normal dels aprenentatges. Aquesta acció negativa i intencionada, situa la víctima en una posició de la que difícilment pot sortir-ne pels seus propis mitjans.*

16. **Ciberassetjament:** *Assetjament intencionat, repetit i mantingut en el temps portat a terme a través de les tecnologies que pot produir-se a l'escola i fora d'ella, amb o sense anonimat per grups d'individus contra víctimes que no poden defensar-se.*

17. **Empatia:** *És la capacitat per connectar, respectuosament, amb els sentiments i les emocions de les altres persones i per comprendre els seus arguments i punts de vista.*

18. **Pràctiques restauratives:** *Les pràctiques restauratives constitueixen un ventall d'eines que permeten prevenir, detectar, gestionar i resoldre les situacions de conflicte per tal de millorar la convivència i reforçar els vincles afectius entre les persones afectades per aquestes situacions.*

19. **Violència:** *Coacció física o moral exercida sobre una persona per obligar-la a una determinada acció o omissió.*

20. **Comunicació:** *Entre família i escola és el conjunt sistemàtic d'actuacions i canals que el centre educatiu posa en funcionament amb l'objectiu de compartir la responsabilitat educativa i millorar l'èxit educatiu de l'alumnat i també el funcionament del centre. Cal explicitar a les famílies què fem i per què ho fem en tot moment i, amb el mateix propòsit, conèixer quines són les seves expectatives i opinions.*

21. **Confiança:** *Seguretat de qui compta amb el caràcter, la capacitat, la bona fe, la discreció d'algú.*

22. **Conflicte:** *Situació en la qual dues o més persones estan en desacord perquè els seus interessos són incompatibles, o bé, els perceben així.*

23. **Educació intercultural:** *Promou espais d'inclusió basats en la igualtat i la necessitat de compartir uns valors comuns que ajudin a viure en una mateixa comunitat. Promou l'ús de la llengua catalana en un marc plurilingüe com un element de cohesió i igualtat d'oportunitats.*

24. **Educació per la pau:** *La convivència és el valor primer de tota societat que busqui la pau i que utilitzi el diàleg per resoldre la majoria de qüestions.*

25. **Esforç:** *L'esforç és la capacitat que tenim de treballar durant un temps continuat per aconseguir uns objectius determinats. Constitueix la base fonamental perquè l'alumnat obtingui un major rendiment.*

26. **Feminisme:** *Defensa de la igualtat de drets i d'oportunitats entre dones i homes. Lluita que busca eradicar l'opressió i les formes de violència sobre les dones i que treballa per desmantellar el patriarcat.*

27. **Inclusió:** *Aquest concepte suposa una millora evolutiva respecte la idea d'integració. La inclusió pretén que siguin els mateixos centres educatius els que s'adaptin a la diversitat de l'alumnat que tenen escolaritzat de manera que el centre identifiqui les barreres que dificulten l'aprenentatge, la socialització i la participació de l'alumnat i cercar-les, eliminar-les o minimitzar-les.*

28. **Mediació:** *Procés de gestió positiva de conflictes, tot cercant l'interès comú entre les parts enfrontades. Es pot desenvolupar entre persones iguals o bé entre menors i majors.*

29. **Norma:** *La norma és l'instrument regulador de la convivència que té com a finalitat garantir els drets i els deures de tothom. Les normes del centre estan recollides en el document NOFC (Normes d'Organització i Funcionament del Centre), que són les propostes compatibles i coherents amb la normativa vigent de rang superior i adaptables a l'especificat del nostre centre educatiu.*

30. **Participació:** *És molt clar que s'aprèn participant. En aquest sentit el centre necessita d'estructures que facilitin la participació dels alumnes i pràctiques que hi convidin. De manera especial l'escola incideix en la participació de les famílies en la tasca educativa de l'escola. La seva implicació és un factor determinant en l'èxit educatiu dels seus fills. La carta de compromís educatiu és l'instrument que estableix el marc de comunicació i de participació entre l'escola i la família per dur a terme una*

acció coherent i coordinada en el desenvolupament personal, acadèmic i social de cada infant i jove.

31. **Respecte:** *Principi bàsic per viure i conviure en societat, actitud de reconeixement dels drets de les persones i la valoració de la seva identitat, opinió i manera de pensar. És necessari potenciar el respecte a un mateix, als altres, al món.*

32. **Responsabilitat:** *Capacitat de dur a terme els compromisos adquirits i d'assumir les conseqüències dels propis actes.*

(Extret del Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. 2016, amb algunes variacions i afegits de collita pròpia)

Els rols de situacions d'assetjament

Persona víctima: *qui rep l'agressió*

Persona agressora: *comença l'assetjament i en pren part activa.*

Persona seguidora: *no comencen l'assetjament però en prenen part activa.*

Persona partidària: *no prenent part activa però el recolzen mostrant un suport obert.*

Persona espectadora: *no prenent posició, el que succeeix no va amb ells.*

Possible persona defensora: *pensen que caldria ajudar la víctima, però no ho fan.*

Persona defensora: *no els agrada l'assetjament i ajuden la víctima o ho intenten.*

3. TIPUS DE CONFLICTES

Tal com defineix Capítol 2 de les NOFC, de l'Institut Moisès Broggi, distingim entre conflictes lleus i conflictes greus:

Els conflictes lleus són un conjunt de conductes contràries a les normes de convivència del centre. Es tracta, majoritàriament, de conductes disruptives a l'aula i situacions de conflicte interpersonal. Els conflictes greus són aquelles conductes tipificades en l'article 37 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació; entre d'altres, indisciplina, injúries, amenaces, agressions i vexacions personals, danys materials i patrimonials, alteració injustificada i greu de les activitats del centre, possessió de mitjans o substàncies perjudicials per a la salut, entre d'altres. Aquestes conductes s'han de considerar especialment greus quan impliquin discriminació per raó de gènere, sexe, raça, naixença o qualsevol altra condició personal o social dels afectats.

Es consideraran conductes contràries a les normes de convivència en el centre les contemplades a l'article 37 de la LEC.

Les faltes injustificades de puntualitat o d'assistència a classe.

- Els actes d'incorrecció o desconsideració amb els altres membres de la comunitat escolar.
- Els actes injustificats que alterin el desenvolupament normal de les activitats del centre.
- Els actes d'indisciplina i les injúries o les ofenses contra membres de la comunitat escolar.
- El deteriorament, causat intencionadament, de les dependències del centre o del material d'aquest o del de la comunitat escolar.
- Qualsevol altra incorrecció que alteri el normal desenvolupament de l'activitat escolar, que no constitueixi falta.

Conductes greument perjudicials

Serán considerades faltes greument perjudicials les esmentades en l'article 37.1 de la LEC.

Es consideraran faltes greument perjudicials les següents conductes:

- Els actes greus d'indisciplina i les injúries o ofenses contra membres de la comunitat escolar.
- L'agressió física o amenaces contra altres membres de la comunitat educativa.
- Les vexacions o humiliacions a qualsevol membre de la comunitat escolar, particularment aquelles que tinguin una implicació de gènere, sexual, racial o xenòfoba o es realitzin contra l'alumnat més vulnerable per les seves característiques personals, socials o educatives.
- La suplantació de personalitat en actes de la vida docent i la falsificació o sostracció de documents i material acadèmic.
- El deteriorament greu, causat intencionadament, de les dependències del centre, del material d'aquest o dels objectes i les pertinences dels altres membres de la comunitat educativa
- Els actes injustificats que alterin greument el desenvolupament normal de les activitats del centre.
- Les actuacions i les incitacions a actuacions perjudicials per a la salut i la integritat personal del membres de la comunitat educativa del centre.
- La reiterada i sistemàtica comissió de conductes contràries a les normes de convivència en el centre.

4. ESPECIFICACIONS D'AQUEST DOCUMENT

Aquest document pretén mostrar el conjunt de valors que es viuen i transmeten a l'Institut Moisès Broggi i les activitats que es realitzen per tal de promoure una bona convivència que capaciti els alumnes i per a què creixin en harmonia i llibertat alhora que dóna les bases d'una gestió positiva dels conflictes.

Consta d'una part descriptiva de l'entorn, dels valors, de les activitats i de les accions que es promouen al centre i de la terminologia clau referent a la convivència i les relacions humanes; i d'una part expositiva en la que es mostra, en un conjunt de taules, tota la informació referent a les activitats i/o actuacions, als agents implicats, a la temporització, als indicadors d'avaluació, entre d'altres.

Quan es produeixen situacions que atempten la convivència calen mecanismes d'actuació. D'acord amb un model integrat de resolució dels conflictes, entenem que per abordar les diferents situacions en què ens podem trobar al centre calen orientacions i protocols per restaurar la relació entre les parts, reparar-ne els danys i aportar-hi resolucions positives o fer la comunicació a les autoritats pertinents, si escau. En aquest sentit, aquest document ofereix un protocol d'actuació en el cas d'assetjament adolescent en l'àmbit educatiu, seguint el marc legal i les orientacions del govern de la Generalitat de Catalunya, el qual coordina els departaments de treball, afers socials i famílies i d'ensenyament. Al mateix temps, el present document remet a les NOFC del centre per tal de gestionar, articular i donar sentit a les actuacions i processos que es puguin dur a terme.

5. MARC LEGAL

El present document es basa en la normativa vigent que tot centre concertat per la Generalitat de Catalunya ha de contemplar:

- a. Acord GOV/79/2016, de 14 de juny, pel qual s'aprova el Protocol d'actuació entre els departaments de treball, afers socials i famílies i d'ensenyament, de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu.
- b. Ley 26/2015, de 28 de juliol, de modificación del sistema de protección a la infancia y a la adolescencia.
- c. La Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa, determina a l'article 124.1 que els centres inclouran a la programació general anual el seu pla de convivència i totes aquelles actuacions i activitats programades pel foment de la convivència escolar.
- d. El Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, disposa a l'article 23.2 que les normes d'organització i funcionament del centre han d'incorporar les mesures de promoció de la convivència establertes en el centre.
- e. La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, disposa a l'article 30 que l'aprenentatge de la convivència és un element fonamental del procés educatiu i així ho ha d'expressar el Projecte Educatiu de cada centre. Els centres han d'establir mesures de promoció de la convivència.
- f. El Decret 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya, reforça el caràcter educatiu que han de tenir els processos i les accions que s'emprenguin, tant

per prevenir com per corregir conductes inadequades. A l'article 6 s'estableix que a cada centre s'ha de constituir una comissió de convivència.

g. La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, estableix a l'article 121.2 l'obligatorietat que tots els centres elaborin un Pla de convivència i l'incloguin dins el Projecte Educatiu de centre.

h. Ley Orgánica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors.

i. Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal. Títol V (Responsabilitat Penal de les persones físiques i també les jurídiques)

j. Llei 15/1999 de 13 de desembre de Protecció de Dades de Caràcter Personal i normativa connectada.

k. Real Decreto de 24 de julio de 1889, text de l'edició del Codi Civil, publicat en compliment de la Llei del 26 de maig últim. (Vigent fins el 30 de Juny de 2017), Cap. II. (Responsabilitat Civil)

6. CARACTERÍSTQUES DE L'INSTITUT MOISÈS BROGGI

L'institut Moisès Broggi s'ubica en un edifici que ocupa la façana del carrer Sant Quintí entre els carrers St. Antoni Maria Claret i Indústria. Comparteix l'illa (que per l'altre costat es tanca amb el carrer de Conca) amb l'escola Miralletes i el parc del mateix nom, on trobem l'antiga masia de Can Miralletes.

Es tracta per tant d'un institut de secundària del barri del Camp de l'Arpa, pertanyent al districte de Sant Martí, però alhora situat en una zona limítrofa amb la dreta de l'Eixample (àrea de hospital de St. Pau i la basílica de la Sagrada Família) i amb el barri del Guinardó. És per això que l'alumnat que actualment hi estudia secundària obligatòria prové majoritàriament d'aquests tres barris.

6.1. HISTÒRIA DE L'INSTITUT

6.1.1. Institut Sant Josep de Calassanç

L'institut St. Josep de Calassanç es va inaugurar el curs 1967-68, de manera que enguany hagués fet els 50 anys. Com que ara no és el moment d'esplaiar-nos, només comentem que va ser durant molts anys un institut de batxillerat de referència a Barcelona i que per diversos motius, a partir del canvi de segle va entrar en una fase de decadència, primer més suau i finalment molt aguda.

6.1.2. Institut Moisès BROGGI

La creació de l'institut M. Broggi sobre les cendres del Calassanç va ser l'estratègia triada per la direcció del centre, l'administració, el professorat i les famílies per tal de superar l'anterior etapa.

Les principals fites que es van anar assolint es poden resumir molt breument amb les següents dades:

2010-11 canvi de nom (i de plantejament institucional) i inici cicles formatius CAI

2010-2014 treball per projectes ESO

2011-12 inici cicles formatius TES, ID i BatxiBac

2012-13 inici Batxillerat Artístic

2013-14 inici Projecte Magnet a l'ESO

2013-14 inici del programa de Qualitat-ISO

2016-17 inici del Batxillerat internacional

Així doncs, aquest curs 2017-18, amb el grup de 2n de Bat. internacional, l'institut ha arribat al total desplegament dels diferents plans d'estudis sobre els quals es va reformular ara fa 7 anys. Per tant es tanca un cicle de naixement i creixement i s'entra en un de nou centrat en la consolidació de l'actual oferta educativa.

6.2.OFERTA EDUCATIVA I NIVELL D'OCUPACIÓ

ESO: 2 línies, 4 nivells. Aquest curs els 8 grups d'ESO tenen una ràtio mitjana de 31 alumnes i sumen en total 247.

Batxillerat: 3 línies, 2 nivells: Humanístic-Social i Científic-Tecnològic (amb Batxibac); Artístic (amb Batxibac) i Internacional.

Aquest curs els 4 grups de batxillerat "estàndard" i artístic tenen una ràtio mitjana de 26 alumnes i sumen en total 104. Els 2 grups de batxillerat internacional tenen una ràtio de 26 i 18 respectivament i per tant sumen un total de 44 alumnes. És a dir que en total hi ha 148 alumnes estudiant batxillerat.

Cicles Formatius: 6 línies. Cures Auxiliar d'Infermeria (4 línies, 1 nivell: 2 al matí i 2 a la tarda); Tècnic d'Emergències Sanitàries 1r i 2n (1 línia, 2 nivells, al matí); Imatge per al Diagnòstic (i línia, 2 nivells, a la tarda).

Aquest curs els 4 grups de CAI tenen una ràtio mitjana de 31 alumnes i sumen en total 123. Els 2 grups de TES tenen una ràtio de 32 i 34 respectivament i per tant sumen un total de 66 alumnes. Els 2 grups de ID tenen una ràtio de 35 i 30 respectivament i per tant sumen un total de 65 alumnes. És a dir que en total hi ha 254 alumnes estudiant cicles formatius *sanitaris*.

7. PRINCIPIS QUE ORIENTEN L'ACCIÓ PER A LA BONA CONVIVÈNCIA

Els principis d'actuació d'un Projecte de Convivència són:

La participació i la coresponsabilitat de la comunitat educativa i dels agents educatius de l'entorn amb l'objectiu: aconseguir una actuació compartida i coherent, eficaç i eficient, fonamentada en una cultura dialògica i intercultural, basada en l'acord i la norma i concretada amb fermesa, rigor i afecte.

L'actuació global i integral perquè amb mesures parcel·lades no s'aconsegueix un clima necessari per a la convivència.

La descentralització perquè cal que les decisions siguin contextualitzades. Un Projecte de Convivència ha de respondre a una necessitat percebuda col·lectivament, ha de ser flexible i ha de ser fruit d'un procés d'aprenentatge dels diferents agents educatius.

La normalitat, per tal d'adoptar, sempre que sigui possible, les propostes més clares, més properes i més integradores.

La millora constant de les actuacions, per tal de donar una resposta ajustada a les necessitats més greus i més urgents i establir els instruments i els indicadors que permetin anar ajustant les estratègies, les actuacions i els recursos per a la consecució dels objectius.

<http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0004/01d4f408-7a27-4017-bdd0-d63cb95b214f/PdC.pdf>" Vh (Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. 2016)

Una gestió diligent en el tractament de la informació sensible i la imatge de caràcter personal per tal de garantir la confidencialitat alhora que la promoció del canvi d'actituds en sentit positiu de l'alumnat.

8. MISSIÓ, VISIÓ I VALORS

8.1.MISSIÓ

L'Institut Moisès Broggi és un centre públic del Departament d'Ensenyament que imparteix estudis d'Educació Secundària Obligatòria, Batxillerats i Cicles Formatius.

La nostra missió és proporcionar als alumnes les competències necessàries per poder desenvolupar-se personalment i professionalment, amb l'objectiu de formar ciutadans compromesos amb els valors de la cultura que els envolta, capaços de comprendre i contribuir a la millora de la societat on viuen i viuran.

8.2.VISIÓ

L'institut Moisès Broggi vol esdevenir un centre de referència del món educatiu a la ciutat, a través de la consolidació d'uns estudis d'ESO; Batxillerats Humanístic-Social, Científic-Tecnològic i Artístic (tots tres amb Batxibac: doble titulació Batxillerat Francès i Espanyol); Batxillerat Internacional i dels Cicles Formatius de la Família Sanitària.

L'institut Moisès Broggi vol fomentar una educació en la que es potenciï l'autonomia personal, l'esperit crític, la mentalitat oberta, la creativitat, els valors democràtics i la implicació social per tal de contribuir a la formació integral de l'alumnat.

8.3.VALORS

Els valors que es consideren prioritaris i dels quals es vol fer participar l'alumnat mitjançant les diverses accions que es desenvolupen en el centre són:

- A. Autonomia personal. L'alumnat haurà de ser capaç de gestionar el seu treball d'una forma eficaç.
- B. Esperit crític. L'alumnat haurà de poder tenir una opinió pròpia adquirida de fonts diverses i poder-la defensar.
- C. Transmissió de la cultura de la responsabilitat. L'alumnat haurà de ser responsable de les decisions que pren, assumint les obligacions que se'n deriven, tant a nivell individual com col·lectiu.

D. A partir d'un principi de relativisme cultural, arrelar la idea d'igualtat entre els alumnes. L'alumnat haurà d'interioritzar que totes les persones mereixen el mateix respecte, tenen les mateixes obligacions i els mateixos deures.

E. Educar en valors democràtics fomentant la implicació dels alumnes perquè participin en la vida diària del centre.

F. Foment de l'ús social del català al centre. L'alumnat haurà de fer ús del català per a desenvolupar-se en el seu entorn escolar.

9. OBJECTIUS GENERALS I ESPECÍFICS

Els dos objectius generals són:

Crear un clima educatiu de relació entre totes les persones de l'Institut que afavoreixi el respecte mutu, el benestar, l'entesa i la voluntat de col·laboració com a base per al treball ben fet, l'aprenentatge i el progrés en l'adquisició de competències.

Promoure la coresponsabilitat i implicació de tots els agents de l'institut assumint la pròpia responsabilitat envers les actituds i els fets que ocorren en l'entorn escolar.

Els objectius generals sobre la convivència a l'institut es concreten en aquests objectius específics:

- A. Acollir totes les persones que entren a l'Institut: alumnat, famílies, professorat, personal d'administració i serveis de l'escola.
- B. Promoure la interrelació i empatia de l'alumnat i el professorat de les diferents etapes educatives.
- C. Prevenir conflictes.
- D. Detectar conflictes.
- E. Gestionar els conflictes amb voluntat d'entesa i resolució.
- F. Formar i implicar a cada membre de la comunitat escolar segons el seu rol.

 <p>Institut Moisés Broggi Consorti d'Educació de Barcelona Generalitat de Catalunya Ajuntament de Barcelona</p>	<p>PROJECTE DE CONVIVÈNCIA</p>	<p>versió: 00</p> <hr/> <p>data elab.: 05/06/2019</p>
---	--------------------------------	---

10. TASQUES DE LA COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA

La Comissió de Convivència està formada pel director, el cap d'estudis i una professora per a cada nivell d'ESO o per al conjunt de BTX i CF.

Aquesta comissió de fet és una subcomissió amb funció executiva dependent de la Comissió de Convivència del Consell Escolar.

Hi ha un membre de la comissió per a cada nivell d'ESO o per al conjunt de BTX i CF per tal que sigui fàcil de canalitzar la comunicació amb les tutores, els alumnes o el professorat que pertoqui. La tasca de la comissió es coordina amb les tutores, ja que la comunicació amb la família acostuma a anar a càrrec de la tutora i només en casos especialment greus s'estableix contacte directe entre la família i algun membre de la comissió o l'equip directiu.

Així mateix, quan convé aplicar algun tipus de sanció o mesura restaurativa, es procura decidir-ho de manera consensuada, tot intentant que no només tingui un valor sancionador sinó que també ajudi l'individu a reflexionar i millorar la seva conducta.

D'altra banda, quan es creu convenient, s'adreça l'individu en qüestió al Servei de Mediació entre Iguals que coordina la Montse Extremera.

També es fa un seguiment del servei de l'Aulesco (sancions d'un esbarjo sense anar al pati per alumnat que acumula retards d'assistència) per tal de garantir que la mesura manté la seva funció de reconducció de la puntualitat.

PROJECTE DE CONVIVÈNCIA - COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA

		RESPON-SABLE	INDICA-DORS	PUNT PARTI DA	FITA
OBJECTIU	DESENVOLUPAMENT DE LES TASQUES DE LA COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA				
ACTUACIÓ 1	Gestió dels Comunicats d'Incidència de l'alumnat				
CONCRECIÓ ORGANITZATIVA 1.1	Seguiment dels Comunicats d'Incidència de l'alumnat (vetllar per tal que tornin degudament signats per les famílies).	Els membres de la C. C.	Percentatge de Comunicats d'Incidència a l'arxiu de la C. C. sense el comprovant blanc signat pels pares.	10%	5%
CONCRECIÓ ORG. 1.2	Anàlisi dels Comunicats d'Incidència rellevant o reiteratius en el seu context.	Els membres de la C. C.	Resum en l'acta de la reunió de la C.C.	1	1
CONCRECIÓ ORG. 1.3	Presca de decisió de la Mesura restaurativa corresponent (si cal en coordinació amb la tutora).	Els membres de la C. C.	Resum en l'acta de la reunió de la C.C.	1	1
CONCRECIÓ ORG. 1.4	Aplicació de la Mesura restaurativa	Els membres de la C. C.	Constància del seguiment de la seva realització en l'agenda del membre de l'equip directiu que se'n fa càrrec.	1	1

	RESPONSABLE	INDICADORS	PUNT PARTIDA	FITA	
ACTUACIÓ 2	Gestió de l'Aula d'Estudi Controlat (sancions d'un esbarjo sense anar al pati per a alumnat que té retard d'assistència injustificat a primera hora).				
CONCRECIÓ ORG. 2.1	Seguiment dels llistats diaris de l'AULESCO (vetllar per tal que es compleixi la sanció d'esbarjo sense pati).	Els membres de la C. C.	Resum en l'acta de la reunió de la C.C.	1	1
CONCRECIÓ ORG. 2.2	Aplicació de la Mesura sancionadora en els casos d'incompliment	Els membres de la C. C.	Document de comunicació Mesura sancionadora	1	1

11. PROJECTE DE MEDIACIÓ ENTRE IGUALS - XARXA ACTIVA DE JOVENTUT PER LA IGUALTAT DE L'INSTITUT MOISÈS BROGGI

(any d'inici del projecte: 2005 professional referent del projecte: Montserrat Extremera Cabrera)

11.1. Què entenem per mediació escolar entre iguals?

La mediació escolar és una trobada en què la persona medidora actua per a que els protagonistes del conflicte puguin buscar conjuntament una solució. La mediació té com a característiques principals: la voluntarietat, la confidencialitat i la llibertat en la presa de decisions.

11.2. Què és un servei de mediació i com s'hi accedeix?

El servei de mediació és l'equip format pel professorat, alumnat i altres persones de l'institut que són mediadors/es. No hi ha cap requisit establert específicament, no hi ha cap selecció, l'alumnat s'ofereix voluntàriament per a formar-se i participar en la convivència del centre com a mediadors/es. Aquest servei es posa en funcionament per la necessitat de resoldre els conflictes de forma pacífica i per ajudar, així, a mantenir un bon clima de

convivència i treball en el centre. La demanda d'una mediació al servei es realitza de forma voluntària o, també, pot ser suggerida per una tercera persona que sap del conflicte i que creu que aquesta opció pot ajudar als protagonistes a posar-se d'acord. En alguns casos, fins i tot podria resultar convenient recomanar una primera trobada mediadora com a intent de prevenir un conflicte més greu.

No tots els conflictes són mediables, això significa que si una de les persones necessita ajut terapèutic o el conflicte constitueix delictes, l'equip mediador valorarà altres vies per tractar-lo com correspon.

11.3. Com s'implementa la mediació a l'institut?

- Al institut Moisés Broggi actuen a partir del servei de mediació escolar entre iguals.
- El servei de mediació és una instància de regulació de conflictes que no substitueix les normes de convivència de l'escola. Actua educativament i preventivament, ja que es fonamenta en la responsabilització i reparació, més que no en la sanció.
- El servei de mediació s'ofereix a l'alumnat i són els mateixos alumnes els que fan de mediadors/es.
- L'alumnat mediador és un alumnat que s'ofereix de manera voluntària a aquest servei. Tothom pot ser mediador/a.

11.4. Els mediadors

11.4.1. Formació en mediació

Durant el primer trimestre i fora d'horari lectiu es van formant com a mediadors/es. Seguint una preparació a partir de diferents materials:

- Quadern de treball: Projecte de convivència: Mediació Escolar. Educació secundària. Departament d'Ensenyament. A càrrec de Montse Extremera
- Quadern de treball. Temps de mediació. A càrrec de Montserrat Extremera
- Tallers amb la XAJI: Xarxa activa de Joventut per la Igualtat: 6 sessions de diferents entitats i el seu objectiu principal és: "Facilitar la conformació d'un grup de la XAJI al centre, aquest grup pot ser d'un curs sencer, o pot estar conformat per joves que es presentin de manera voluntària o bé vinculat al grup de mediació."

 Institut Moisés Broggi Consorci d'Educació de Barcelona Generalitat de Catalunya Ajuntament de Barcelona	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	versió: 00
		data elab.: 05/06/2019

11.4.2. Els mediadors/es al Broggi i la Xarxa Activa de Joventut per la Igualtat

L'alumnat del Broggi són mediadors i a més a més són XAJI.

La Xarxa Activa de Joventut per la Igualtat (XAJI) es desenvolupa en el marc de l'educació entre iguals i l'aprenentatge cooperatiu amb l'objectiu de formar persones joves que siguin capaces de promoure la igualtat de gènere, detectar episodis de violència en el seu propi entorn educatiu i finalment esdevinguin referents i agents actius per la transformació social. La XAJI és un projecte coordinat per la Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere en agrupació amb diferents entitats professionals de la prevenció: AHIGE Catalunya, Aliats del Feminisme, ApoderArt, Associació Gogara, Col·lectiu Punt 6, Cúrcuma i Fundació AROA. <https://www.violenciadegenere.org/projecte/la-xarxa-activa-de-joventut-la-igualtat-xaji>

Al nostre centre, des de la XAJI:

- Impartim una formació bàsica al grup XAJI
- Acompanyem durant tot el curs a la XAJI en el procés d'identificació de situacions de violència masclista que s'estiguin donant en el seu centre i acompanyar les iniciatives que elles i ells mateixos tinguin en relació a la prevenció dins les aules.
- Acompanyem durant tot el curs a la XAJI en el procés de donar a conèixer les seves funcions a la resta de companys i companyes, per tal que puguin acudir a la XAJI en cas de conèixer o estar vivint situacions de violència.
- Donem el suport necessari al centre en cas que es trobin casos de violència de gènere.

Al Broggi, consideren que la convivència s'ha de mirar des de molts punts de vista, s'ha de valorar globalment amb la intenció d'establir ponts entre les persones de la nostra comunitat educativa. Formen als mediadors/es per a conèixer el procés mediador, les seves tècniques i recursos, per aquest motiu, utilitzen els materials que ens proporciona el departament d'Ensenyament i completen la formació amb els tallers de la XAJI.

11.4.3. Accions/Activitats que realitza l'alumnat mediador

- Formar-se com a mediadors: activitats a partir de materials del departament d'Ensenyament i participar en els tallers de la XAJI.
- Dividim l'alumnat en dos grups:
  - Amb experiència: alumnes que porten més temps participant en les intervencions, s'han preparat, han anat a les jornades de mediació escolar, etc.
  - Sense experiència: alumnes que han començat a formar-se.
- Equips de mediació: per parelles alumnes amb experiència amb alumnes sense experiència.
- Presentació del procés de mediació a la comunitat educativa: L'alumnat ha de pensar materials i activitats per a difondre el procés de mediació: vídeo, presentacions PowerPoint, dramatitzacions, etc.
- Actuar activament en la mediació escolar entre iguals. L'alumnat sense experiència no intervenen, participant com a observadors.
- Preparació i participació en les jornades de mediadors/es escolars.

11.4.4. Qualitats de la persona mediadora

Cada context, cada conflicte i cada persona són diferents, per això hi ha diversitat de qualitats personals i d'experiències que ajuden a ser un bon mediador o mediadora. Amb tot, certes característiques i habilitats resulten especialment valuoses a l'hora de mediar en un conflicte:

- Ser una persona creïble i de confiança
- Saber escoltar amb atenció
- Creure en la capacitat de les persones que té al davant
- Acollir i sentir-se còmode amb les manifestacions emotives
- No témer la confrontació de pensaments, sentiments, demandes...
- Valorar el conflicte com una oportunitat de canvi i de creixement personal

 <p>Institut Moisés Broggi Consorti d'Educació de Barcelona Generalitat de Catalunya Ajuntament de Barcelona</p>	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	versió: 00 <hr/> data elab.: 05/06/2019
---	--------------------------------	--

- Demostrar interès per transformar constructivament el conflicte
- Mostrar empatia sense posar-se a favor o en contra de ningú
- No jutjar, aconsellar, ni imposar solucions
- Tenir paciència
- Ser bon comunicador/a
- Mantenir un discurs conciliador
- Ser imaginatiu i treballar amb la ment oberta
- Transmetre seguretat i rigor en el procés de treball
- Crear un entorn de respecte, honestat, confidencialitat, amabilitat, atenció, seriositat, calma i amistat
- Tenir poca necessitat de reconeixement personal.

11.4.5. Fortaleses i aspectes a potenciar del projecte d'alumnat mediador del nostre centre

- L'alumnat: les seves ganes de participar, de formar-se, d'implicar-se en la "bona" convivència del centre.
- L'equip directiu del centre: suport per part de l'equip directiu als mediadors/es i a la resolució dels conflictes entre iguals.
- Horari: no tenir assignat un horari lectiu per a poder formar-se. L'alumnat ha de participar en les activitats formatives fora de l'horari lectiu.

11.5. Els Passos de la Mediació

Quins són els passos del procés de mediació?

11.5.1. Conscienciació

Tinc un problema. Com el puc afrontar?

En aquesta fase es pot fer una trobada individual de pre-mediació per explorar el punt de vista de cada persona amb l'objectiu de donar-los a conèixer de quina manera la mediació pot contribuir a millorar aquella situació amb què no se senten a gust.

11.5.2. Opció per la mediació

Trobem-nos.

- Les persones en conflicte es troben cara a cara en presència d'una persona mediatora que crea les condicions per al diàleg (mediació formal).
- En aquest pas cal:
  - Donar a conèixer la identitat dels protagonistes i del mediador.
  - Presentar-se: cadascú es presenta a si mateix/a.
  - Explicar les normes bàsiques de funcionament.
  - Atedir-se al torn de paraules.
  - Ser respectuosos amb els altres. Guardar la confidencialitat del que es parla en la trobada.
  - Estar disposats a obrir el diàleg i a cooperar per arribar a una entesa.
  - L'element més important d'aquesta fase és, sens dubte, la generació de confiança envers la persona mediatora i el procés.
  - Un cop s'han consensuat les normes cal preguntar explícitament a cada participant si hi està d'acord i creu que pot complir-les.

11.5.3. Exploració de la situació

Parlem-ne.

En aquest punt el mediador escolta les dues parts en conflicte amb empatia (posant-se en el lloc de l'altre) i intenta comprendre els seus sentiments i punts de vista. La persona mediatora pot fer preguntes obertes mentre escolta per tal d'aclarir com es troba cadascú davant del conflicte. Els protagonistes encara no es comuniquen entre si. Cal animar els participants que s'expressin lliurement, tenint cura de no prendre partit per cap dels presents i evitant emetre judicis sobre allò que es diu, tampoc ha de donar solucions. Únicament ha de fer que les persones se sentin escoltades parafrasejant, reformulant, resumint, fent preguntes obertes, etc.

11.5.4. Definició conjunta de la situació

Què tenim entre mans?

Entre tots perfilarem la situació i valorarem quins aspectes en volem modificar. La persona mediadora en tot moment s'ha de mostrar conciliadora i treballar per reparar malentesos. Es formulen preguntes, es demana que cada persona parli com si fos, o bé es trobés en el lloc de l'altra i s'aprofiten les expressions de reconeixement de l'una envers l'altra. En aquesta fase cal que s'arribi al consens sobre quins són els punts principals del conflicte.

11.5.5. Transformació del conflicte

Fem propostes.

En aquesta fase s'han de buscar alternatives per a resoldre el conflicte.

A l'hora de fer propostes procedim de la manera següent:

- Crear alternatives (pluja d'idees).
- No fer judicis, ni discutir les alternatives.
- Reduir el llistat de propostes.
- Contemplar les possibles combinacions entre les propostes.
- Analitzar les seves conseqüències i viabilitat.

11.5.6. Acord

Posem-nos d'acord per continuar junts.

Els protagonistes acorden per consens les actuacions necessàries que faran variar en positiu les relacions entre ells, bé perquè s'han aclarit els malentesos, bé perquè s'estableixen compromisos de cara al futur, o perquè s'acorden mesures reparadores.

La persona mediadora vetlla per tal de:

- Planificar com portarem endavant els acords presos.
- Concretar actuacions i calendari.
- Assegurar-nos que el conflicte està ben resolt per part de tots.
- Fer una encaixada de mans amb cada persona que ha participat o una demostració de reconeixement mutu pel treball realitzat.

L'acord ha de ser equitatiu, senzill de dur a la pràctica i concret, de manera que les actuacions futures quedin ben clares. Considerem important conservar una breu memòria escrita de cada trobada, es pot dur un diari de mediació, emplenar un breu formulari,

redactar un acord, etc. Aquest material, tot i que ha de respectar la intimitat dels participants en la trobada, resulta imprescindible a l'hora de valorar l'actuació de la persona o persones mediadores en les sessions de treball amb el coordinador del programa.

11.5.7. Seguiment

Viure i conviure en pau.

Ningú no obliga els participants a posar en pràctica l'acord pres. És el fet d'haver-se posat d'acord per pròpia iniciativa que el fa efectiu. De vegades s'estableix un període de prova en què es duen a la pràctica els compromisos adquirits. Encara que el procés de mediació acostuma a seguir les fases anteriors, podria passar, per exemple, que ja en la fase de transformació del conflicte, algun dels participants fes referència a algun aspecte de la situació no explorat. Lògicament procediríem a tractar el punt en qüestió per tal d'incloure'l a l'agenda de treball.

11.6. Els conflictes

Conflicte és una situació de disputa o divergència en què hi ha o es percep una contraposició d'interessos o necessitats entre dues o més parts». Cal entendre que el conflicte és consubstancial a les relacions humanes. De la mateixa interacció entre persones sovint surten discrepàncies perquè tenim interessos o necessitats diferents; a més, el conflicte és ineludible i, per molt que vulguem tancar els ulls o mirem d'evitar-lo, un cop iniciat, continua la seva dinàmica.

El repte principal és com aprendre a afrontar i resoldre els conflictes de manera constructiva i no violenta.

11.7. Què aporta la mediació als alumnes?

- La mediació contribueix a la formació integral dels alumnes.
- Ajuda a crear grup i caliu humà en un context d'aula on tothom és acceptat.
- Afavoreix la construcció d'actituds, valors i normes de manera efectiva i pràctica: no es tracta de dir què és correcte o no, ja que les activitats són participatives i s'utilitzen com a base per a la reflexió i acció.
- S'aprèn a defensar les pròpies idees (assertivitat), a posar--se en el lloc dels altres (empatia), a tenir en compte els respectius interessos (col·laborar), a escoltar per

 Institut Moisés Broggi Consorci d'Educació de Barcelona Generalitat de Catalunya Ajuntament de Barcelona	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	versió: 00
		data elab.: 05/06/2019

comprendre (escolta activa), a pensar (reflexivament, creativament i críticament) a implicar--se en la millora del propi entorn (participació activa), a comprendre, expressar i regular els sentiments (educació emocional), a defensar els drets de les persones (justícia social), etc.

- L'alumnat desenvolupa habilitats per fer front per si mateixos als conflictes que, de manera natural, viuran al llarg de la seva vida.

11.8. Materials

Projecte de convivència: Mediació Escolar. Educació secundària. Quadern de treball. Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya
http://xtec.gencat.cat/web/.content/centres/projeducatiu/convivencia/recursos/documents/Quadern-de-treball-PME_190413_DEFINITIU.pdf

12. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ

El nostre projecte de convivència busca facilitar la gestió diària de la comunitat educativa. La Generalitat de Catalunya ofereix uns protocols que serveixen com a base per a aquesta gestió en qualsevol marc escolar. Aquests han de ser els nostres referents sempre que alguna resolució s'escapi de la nostra definició. Abans, però, es presenta, a mode de manual, com s'actua a l'Institut Moisés Broggi en cas de maltractament.

12.1. Protocol d'actuació de l'Institut Moisés Broggi.

L'Institut Moisés Broggi ha vist la necessitat de tenir un protocol per a la prevenció i detecció de conductes d'assetjament com a part molt important del Projecte Educatiu dels nostres alumnes. Aquest protocol recollirà el contingut de les accions que caldrà portar a terme amb la intenció que sigui d'utilitat per a tota la comunitat escolar. **Totes les formes de violència constitueixen una violació dels drets fonamentals i cal aplicar totes les mesures necessàries per eradicar aquestes situacions d'abús entre la nostra comunitat.**

L'institut té com a objectiu fonamental transmetre els valors cívics i socials propis d'una societat democràtica i ha de ser un referent social en el respecte dels drets fonamentals,

 Institut Moisés Broggi Consorci d'Educació de Barcelona Generalitat de Catalunya Ajuntament de Barcelona	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	versió: 00
		data elab.: 05/06/2019

amb aquest protocol l'institut a vol avançar en el seu compromís per a l'eradicació de la violència en tots els seus àmbits.

Tant la prevenció com l'assistència i assessorament a les víctimes d'assetjament i agressors constitueixen un dels objectius principals d'aquest protocol que garanteix una atenció rigorosa i confidencial que posa a disposició de les persones afectades.

Aquest protocol ha de servir per prevenir, detectar i donar resposta a qualsevol conducta d'assetjament que tingui lloc a l'institut i també per tal d'aclarir els models d'actuació i les competències de cada una de les persones que detectin aquestes situacions dins de l'àmbit escolar.

Diem que hi ha maltractament entre iguals quan un alumne/a pateix de manera repetida i durant un temps prolongat, accions com ara insults, rebuig social, intimidació psicològica i/o agressivitat física per part d'algun o alguns companys/es amb la conseqüent victimització de la persona agredida.

No totes les accions agressives, o fins i tot violentes, constitueixen maltractament. Conductes freqüents en els centres escolars com baralles entre iguals, canvis d'amics i ruptures, conductes violentes contra el material o mobiliari escolar, indisciplina, disrupció dins i fora de l'aula, entre d'altres, no tenen per què constituir maltractament.

Perquè existeixi una situació d'assetjament cal que es compleixin les següents condicions:

- A. Hi ha una relació de domini-submissió en la que sempre un és l'agressor/a i l'altre la víctima.
- B. Les agressions es produeixen durant un temps prolongat i de manera reiterada.
- C. L'agressor/a ha de tenir una clara voluntat de fer mal a l'altre/a
- D. En tot fenomen de maltractament o intimidació es repeteix el següent esquema: existeix una víctima indefensa que és maltractada per un agressor o grup d'agressors que exerceix el seu poder sobre ella. Aquest maltractament es dona en el grup constituint-ne la resta de components del grup en espectadors de l'assetjament. Convé assenyalar que no existeix un

perfil únic de víctima ni d'agressor; les víctimes poden ser passives o provocadores i els agressors actius o inductors.

El maltractament entre iguals és afavorit i reforçat gràcies a la "lleï del silenci i de la por" que s'imposa. Les víctimes de maltractament no s'atreveixen a denunciar l'assetjament per por a les represàlies. Tampoc són recolzades pels seus companys que romanen com a espectadors passius, sense atrevir-se a intervenir ni descobrir la situació per por a ser inclosos dins del cercle de victimització i convertir-se també en centre d'agressions, encara que la major part d'ells sentin que haurien d'intervenir

Persona assetjadora

- Agressions físiques freqüents (cops de peu, cops de puny, travetes...)
- Assetjament Físic
- Trenca, desendreça, amaga propietats (roba, material escolar, motxilles
  - Arracona a la víctima en llocs concrets (banys, pati, etc)
  - Ressalta constantment defectes físics d'un company/a
  - Gaudeix burlant-se d'un company/a quan aquest/a participa a classe.
- Assetjament psicològic
- Xantatges econòmics, material i de treball
  - Escampa rumors negatius (ús de mòbils, pintades, missatges etc)
  - Es burla, insulta, fa bromes desagradables a algun company/a.
  - Fa arribar notes o missatges electrònics insultants o amenaçadors.
  - Dóna contínuament la culpa de les coses que surten malament.
  - Anomena la víctima amb malnoms.
  - Amenaça verbalment de forma pública i privada
  - Realitza trucades o missatges agressius o amenaçadors per telèfon
- Assetjament verbal
- Mofes, insults, humiliacions i ridiculitzacions en públic
  - Realitza gestos obscens cap a alguns companys

Assetjament social	<ul style="list-style-type: none"> ● Rebutja de forma explícita i sistemàtica a alguns companys per treballar en grup ● Impedeix activament la integració socials de companys ● Fa el buit i ignora a determinades persones ● Predisposa a companys de classe i a altres persones del centre contra a alguns ● Reiteració i insistència en conductes sexuals no volgudes per la persona receptora.
Assetjament sexual	<ul style="list-style-type: none"> ● Comportament verbal, no verbal o físic no desitjat que atenta contra la dignitat d'una persona. ● Creació d'un entorn intimidador, hostil, degradant i ofensiu.
Víctima	
Conductes públiques d'inseguretat	<ul style="list-style-type: none"> ● Busca la proximitat dels adults, als patis i als llocs comuns de l'escola ● Busca "amics" i companys de joc més petits ● Presenta una actitud hipervigilant o de recel. ● Es situa en llocs de l'aula allunyats de la resta de companys. ● En algun moment plora o demostra dolor físic o psíquic ● Tristesia i humor inestable ● Irascibilitat i atacs d'ira de manera injustificada. ● Li costa controlar-se. ● Fingeix trobar-se malament per evitar determinades situacions i entorns
Conductes d'angoixa i estat afectiu-emocional	<ul style="list-style-type: none"> ● Somatitzacions diverses: pèrdua de gana, vòmits, mals de panxa etc. ● Problemes de son, nerviosisme, tics nerviosos. ● S'expressa amb dificultat i fins i tot pot quequejar. ● Pot manifestar canvis en les pautes de menjar: sovint hi ha disminució de les ganes de menjar i pèrdua de pes. ● Mostra poques habilitats socials (especialment assertivitat). ● Regressions (descontrol d'esfínters, infantilització, dependència etc)

Conductes
problemàtiques

- Adopció del rol de “bufó”: contínues pallassades i fins i tot provocacions cap a companys.
- Agafen diners i objectes de casa per a pagar deutes
- Pot amenaçar o agredir altres nens o nenes més petits/es.
- Explica històries, diu mentides, fa estranyes justificacions.
- Es culpa dels problemes o les dificultats.
- S'obsessiona per la seva alçada o pel seu pes, o altres trets físics.
- Es mostra enfadat, depressiu o frustrat després d'utilitzar l'ordinador (signe de *ciberbullying*).

Rendiment acadèmic

- Mostra dificultats d'atenció i concentració a les tasques escolars
- Descens del rendiment acadèmic
- Amaga l'origen d'algunes trucades telefòniques
- Es queda sense entrepà i fa els deures dels altres
- Presenta marques d'agressió física (roba trencada, marques al cos, etc.)

Altres indicadors

- Li falten coses, bolígrafs, calculadores, llibres, etc.
- Els seus materials sovint es troben per terra, amagats o trencats
- Rètols o pintades amb insults i amenaces, a l'escola i al seu voltant
- Se'n burlen i li fan bromes desagradables, l'insulten, etc.
- Li fan arribar notes o missatges electrònics insultants o amenaçadors.

Altres indicadors per
part dels companys

- Li donen contínuament la culpa de les coses que surten malament.
- No li parlen, l'ignoren.
- L'anomenen amb malnoms.
- Mai no el conviden a festes o activitats fora de l'escola.
- En els jocs d'equip sempre és dels últims en ser triat.
- Coaccionen els possibles amics per tal que no interactuïn amb ell/a.

Circuit de detecció dins del centre

A. Es detecta un possible cas d'assetjament.

B. S'informa a l'equip de tutoria del curs, a Coordinació, a l'Equip de Mediació i/o a

Psicopedagogia i a (d'ara en endavant anomenada *comissió de seguiment*) del possible cas d'assetjament. Es recull informació del cas a través de testimonis, observació directa i entrevistes amb les persones implicades. Conjuntament es valorarà la gravetat de la situació i es prendran mesures provisionals si s'escau.

C. Coordinació informa a equip Directiu de la situació.

D. El professorat decideix aplicar el protocol d'intervenció si hi ha un cas d'assetjament real.

Instruments facilitadors de la detecció d'assetjament

On	• Llocs menys vigilats pels adults, patis, vestuaris, banys i passadissos. • Classe, on es produeixen el major nombre de conductes intimidatòries • Sortides, excursions, convivències, talleres, etc. • Fora de l'escola • Personal docent • Monitoratge
Qui	• Adults en general (PAS) • Les famílies dels alumnes implicats o dels alumnes observadors.

Objectius del Protocol

Informar, formar i sensibilitzar a tots els membres de la comunitat escolar en matèria d'assetjament i donar pautes per identificar aquestes situacions, prevenir-les i evitar que es produeixin.

A. Disposar de l'organització específica i determinar procediments àgils d'intervenció i acompanyament per tal d'atendre i resoldre aquestes situacions amb la màxima celeritat i dins dels terminis que estableixi aquest protocol.

B. Garantir la seguretat, la integritat de les persones afectades. Aplicar en tot moment les mesures que en cada cas siguin adients per protegir les víctimes i agressors per acabar amb l'assetjament i aplicar, si cal, les mesures sancionadores pertinents.

C. Garantir la confidencialitat de les persones afectades.

Actuacions

Víctima	<ul style="list-style-type: none"> • Ser prudent en l'aplicació de mesures i en la realització d'accions per no exposar-los davants dels altres • Evitar tractar públicament a l'aula el cas d'assetjament perquè la víctima no experimenti vergonya ni humiliació. • Observar a la víctima durant tot el procés d'intervenció per mitjà de l'observació directa del professorat i/o de companys solidaris. • Establir reunions individuals amb la víctima i altres companys que afavoreixen la comunicació i la lliure expressió • Assegurar que la persona agressora rep l'ajuda necessària ja que cal tenir en compte que pot comportar-se d'aquesta manera per diferents raons: manca d'habilitats socials, està aprenent que les relacions socials es mantenen per situació de domini-submissió. • Realitzar entrevistes individuals per analitzar la situació i les conseqüències per als afectats. Ajudar a prendre decisions de canvi on no es transmeten models coercitius, agressius o amenaçants.
Agressor/a	<ul style="list-style-type: none"> • Definir clarament els comportaments que no es toleren establint sancions segons correspongui. • Empatitzar amb la víctima. • Ajudar a vincular-se amb els altres perquè se senti part del grup i de l'entorn. • Aplicar programes de modificació de conducta: conseqüències negatives, reparació i restauració del mal, i pèrdua de la possibilitat de realitzar certes activitats. • Definir clarament els comportaments d'intimidació i assetjament que han de ser denunciats
Observadors	<ul style="list-style-type: none"> • Analitzar les conseqüències que aquesta mena d'actuacions tenen per a tot el grup. • Definir clarament quins són els rols que els observadors juguen en aquestes situacions

- Ensenyar la diferència entre ser solidari davant de la injustícia i ser xivato.
- Desenvolupar l'empatia emocional aprenent a posar-se en el lloc dels altres.
- Ensenyar a demanar ajuda i a superar la por a ser qualificats de "xivatos" o de convertir-se en víctima.
- Garantir la confidencialitat al denunciar situacions d'intimidació
- Fer saber a l'alumnat que no s'accepta cap mena de situació d'assetjament.
- Ensenyar a posar nom a les emocions i a expressar els sentiments.
- Crear i afavorir un clima de rebuig als maltractaments de tota mena amb activitats de tutoria

Grup Classe

- Desenvolupar estratègies d'ajuda entre iguals (mediació)
- Afavorir l'establiment de vincles positius entre els alumnes
- Fomentar la cohesió grupal amb activitats diverses
- Potenciar formes sanes de solidaritat
- Afavorir la integració de tots els alumnes a través de treballs cooperatius.
- Sol·licitar la col·laboració de totes les famílies afectades.
- Mantenir reunions individuals amb les famílies dels alumnes afectats per informar-los de la situació i de les mesures preses. Evitar buscar
Ajudar a les famílies a analitzar la situació i donar-los un espai per parlar dels sentiments.

Famílies

Oferir pautes que ajudin a afrontar de forma adequada la culpables i tendir a obtenir compromisos

No s'aconsella tractar aquests temes en reunions generals de situació dels seu fill/a

Orientar a les famílies per fomentar el diàleg entre pares i fills.

Mantenir una relació fluida i continuada entre el centre i les famílies amb l'objecte de coordinar la intervenció

 <p>Institut Moisés Broggi Consorti d'Educació de Barcelona Generalitat de Catalunya Ajuntament de Barcelona</p>	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	versió: 00 <hr/> data elab.: 05/06/2019
---	--------------------------------	--

PROTOCOL D'INTERVENCIÓ

Fase 1. Informació del cas

Un cop verificada la informació de totes les parts implicades en el conflicte, es cita les famílies per informar i buscar estratègies comunes, que ens permetin actuar des de l'escola i des de casa, i així augmentar-ne l'eficàcia.

Aquesta comunicació a les famílies es farà tan aviat com cada situació requereixi i és molt important que s'arribin a uns acords que permetin revisar si el conflicte ha quedat resolt o bé cal buscar noves estratègies que ajudin a solucionar-lo

Informar les famílies afectades i organismes externs

- Citar i rebre a la família i a alumne/a víctima en una entrevista individual, on s'informarà dels passos a seguir de la gestió del conflicte. En cas que es donin possibles fets delictius, s'informarà de la possibilitat perquè la família denunciï els fets a l'estament corresponent.
- Citar i rebre a la família i a l'alumne/a agressor/a en una entrevista individual, on s'informarà dels passos a seguir de la gestió del conflicte. En cas que es donin possibles fets delictius, s'informarà de la possibilitat que l'altra família denunciï els fets a l'estament corresponent, es sol·licitarà la col·laboració de la família perquè ajudi a la resolució del conflicte. En aquesta entrevista es lliura una carta d'avertiment per un comportament inadequat dins del centre.
- Informar a inspecció i a l'EAP si el cas ho requereix

Mesures de protecció a la víctima:

- Vigilància específica per part de tot el personal de l'escola.
- Tutoria individualitzada dels implicats
- Sol·licitar la col·laboració familiar per la vigilància i control dels seus fills.
- Facilitar mesures d'autoprotecció a la víctima.
- Demanar la col·laboració dels observadors

 <p>Institut Moisés Broggi Consorci d'Educació de Barcelona Generalitat de Catalunya Ajuntament de Barcelona</p>	<p>PROJECTE DE CONVIVÈNCIA</p>	<p>versió: 00</p> <hr/> <p>data elab.: 05/06/2019</p>
---	--------------------------------	---

Mesures correctores amb la persona agressora:

- Petició de disculpes de manera oral o escrita.
- Participar en un procés de mediació si s'escau.
- Sol·licitar la col·laboració familiar per la vigilància i control dels seus fills.
- Proposta d'atenció psicològica externa
- Amonestació des de la tutoria i de coordinació. Seguiment del cas pel departament de psicopedagogia.
- Suspensió del dret a participar en activitats complementàries.
- Suspensió del dret a assistència a classe o al centre.
- Obertura d'un expedient disciplinari quan la comissió de seguiment ho consideri oportú

3a Fase. Pla de treball

- Establir un pla de treball per escrit on es recullin les actuacions individuals amb tots els alumnes implicats en el cas (víctimes, agressors, observadors).
- Es registrarà de manera escrita tota la informació recollida de les actuacions realitzades. Aquesta informació estarà disponible i compartida per part de la comissió de seguiment i Direcció.

Protocols d'actuació de la Generalitat de Catalunya

Tal com s'ha descrit anteriorment, la Generalitat de Catalunya ofereix un seguit de protocols que serveixen com a base per a aquesta gestió en qualsevol marc escolar i aquests han de ser els nostres referents tant a nivell d'assessorament com de decisió a l'hora de desenvolupar les nostres actuacions.

Els podem trobar al següent enllaç:

<http://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/>

